

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6CoCsp/35/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1520205205
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Sopková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2024:1520205205.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivety Sopkovej a členiek senátu JUDr. Dariny Legerskej a JUDr. Ivicy Čelkovej v spore žalobcu SPP - distribúcia, a. s., so sídlom Plátennícka 19013/2, Bratislava – mestská časť Ružinov, IČO: 35 910 739, zast Mgr. Miroslavom Hanecom, advokátom so sídlom Dolné Rudiny 8, Žilina, IČO: 37 976 486, proti žalovanému A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, D. E. E., zast. Advokátska kancelária OLŠOVSKÝ, spol. s.r.o. so sídlom G. Švéniho 6, Prievidza, IČO: 50 595 652, o zaplatenie 5.336,30 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza č. k. 11Csp/43/2021-273 zo dňa 15. augusta 2022, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

II. Žalobcovi sa proti žalovanému **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

odôvodnenie:

1.1 Súd prvej inštancie v záhlaví identifikovaným rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 5 336,30 eur s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 8 985,42 eur od 01.08.20218 do 05.09.2018 a zo sumy 5 336,30 eur od 07.09.2018 do zaplatenia do 3 dní. Žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 %.

1.2 V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalovanej sumy domáhal titulom neoprávneného odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Na základe vykonaného dokazovania ustálil skutkový stav veci nasledovne: Z výpisu z katastra nehnuteľností vyplýva, že A. B. je vlastníkom rodinného domu č. XX na parc. č. XXX k. ú. C.. Zo zápisu spoločnosti SPP - distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, Bratislava zo dňa 27.04.2018 vyplýva, že bola vykonaná kontrola odberného miesta na základe príkazu u odberateľa A. B. na adrese C. XX na plynomeri číslo: BK4T/0B9, výrobné číslo 1862966. Zamestnanci žalobcu odberné miesto neskontrolovali, bola uzamknutá skriňa, na skrini telefónne číslo: XXXXXXXXXXXX, dohodnutá kontrola na stredu 02.05.2018, podpísaný, kontrola vykonaná o 9.40 hod., nečitateľný podpis. Z ďalšieho zápisu zo dňa 02.05.2018 bolo zistené, že sa opakovane vykonala kontrola na odbernom mieste u A. B. na odbernom mieste C. XX a bol zistený stav počítacza (m3) plynomer 5714 a uvedené plomby pod evidenčným číslom: K-074281 a K-074288.

V časti označenej ako prerušenie distribúcie a iné opatrenia je uvedené, že odberné miesto preplombované plomby 2 ks, meradlo zapečatené v krabici, odoslané na expertízu a bola vykonaná výmena meradla a zhotovená fotodokumentácia. Zistené skutočnosti na odbernom mieste - plynomer v uzamknutej skrini, podpísané odberateľom, nečitateľný podpis

a zástupcom za SPP - distribúcia, a.s., kontrola vykonaná od 10.00 hod. do 10.40 hod. Ďalší zápis z vykonanej kontroly bol realizovaný dňa 3.5.2018 SPP - distribúcia, a.s. na odbernom mieste u A. B. na základe príkazu. Zistené skutočnosti na odbernom mieste, kontrola spotrebičov v objekte - byt - spotrebič PK-Medveď 50 KLOM-18 za odberateľa podpis nečitateľný, za SPP - distribúcia, a.s. podpis, časť riešenia veci 10.00 hod. Montážny list meradla bol vystavený spoločnosťou SPP - distribúcia, a.s. dňa 15.07.2014 a je podpísaný odberateľom aj za SPP - distribúcia, a.s. Z tohto montážneho listu č. 1300820903 vyplýva, že odberateľom zemného plynu je A. B., dôvod montáže - výmena meradla ku dňu 15.07.2014 na odbernom mieste C. XX/XX. Žalobca vyúčtoval škodu za odber zemného plynu podľa § 82 z. č. 251/2012 Z. z. a vyzval na úhradu dlžnej sumy dlžníka A. B. na zaplatenie sumy 8.985,42 eur, z toho hodnota zemného plynu vyčíslená v súlade s platnou vyhláškou za obdobie 19.09.2017 - 02.05.2018 časť dom 5.133,71 eur a hodnota zemného plynu vyčíslená v súlade s platnou vyhláškou za obdobie 19.09.2017 - 02.05.2018 časť C. v sume 3.649,12 eur. Splatnosť tejto sumy je 31.07.2018. K uvedenému vyúčtovaniu škody za odber zemného plynu je pripojený aj výpočet škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii na objekte reštauračné zariadenie, obchodné prevádzky a služby. Z uvedeného výpočtu spôsobenej škody je zrejmé, že začiatok NO ZP dňa 19.09.2017, ukončenie NO ZP dňa 02.05.2018, potvrdenie NO ZP dňa 05.07.2018. Z tohto výpočtu je zrejma celková spotreba spotrebičov m³/hod. je 4,86, celkový počet prevádzkových hodín 2128, celkové neoprávnené odobraté množstvo ZP v m³ 10.342,08, prepočet zemného plynu z m³ na kWh je 3.649,12 eur. Tento výpočet je vyhotovený dňa 02.05.2018. A. B. označený v tomto spore s prideleným IČOm: 41 368 746, miesto podnikania: F., G. XX/X, ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 11.04.2011. Podľa znaleckého posudku znalca Ing. Petra Leška zo dňa 05.07.2018 č. 471/PL-2018 bol znalcovi predložený plynomer s výrobným číslom: 1862966-OB904-1, ktorý mal na počítadle údaj 05714,293. Na plynometri znalec demontoval olovenú plombu krytu číselníka a zistil, že sa na plombe nachádza označenie 14-N40. Ďalej opisným skúmaním znalec zistil a potvrdil, že sporné odtlačky čelustí plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja, ale boli pravdepodobne vytvorené nekvalitne vytvorenými kópiami čelustí plombovacích klieští, napr. do termoplastu a podobne. Znalec v závere svojho znaleckého posudku uviedol, že na plombe osadenej v kryte číselníka sa nachádza označenie 14-M40, to je odpoveď na otázku, či je riadne označený zabezpečovací a overovací znak číselníka. Na otázku, či bol overovací a zabezpečovací znak číselníka označený nástrojom na to určeným, znalec uviedol, že na základe optického skúmania potvrdzuje, že sporné odtlačky čelustí plombovacích klieští a kontrolné odtlačky neboli vytvorené čelustami toho istého nástroja. Na otázku, či má značka poškodenie a či je lepená, uviedol, že nezistil poškodenie, ako ani prítomnosť lepiacej hmoty na plombe osadenej v kryte číselníka meradla. Na otázku, či bolo porušené zabezpečovanie proti neoprávnenej manipulácii uviedol, že na základe zistených skutočností s pravdepodobnosťou blížiacou sa k istote možno predpokladať, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou. Optickým skúmaním označení, ktoré bolo vytvorené čelustami plombovacích klieští zistil obsahovú zhodu, tvarovú a rozmerovú nezgodu špecifických znakov sporných a kontrolných odtlačkov. To bola odpoveď na otázku, či sa zhoduje odtlačok na spornej a odtlačok na kontrolnej overovacej/zabezpečovacej značke. Znalec nezistil poškodenie plomby osadenej v kryte číselníka meradla. Nezistil ani výrazné poškodenie krytu, ako ani meradla. Podľa výpisu z VÚB banky, a.s. bola na účet žalobcu pripísaná suma 4.302,58 eur, pričom z listín na č.l. 17-18 je zrejmé, že išlo o platbu A. B. realizovanú dňa 03.09.2018. Žalobca predžalobnou výzvou zo dňa 10. októbra 2019 vyzval žalovaného na zaplatenie neuhradeného zostatku dlhu v sume 5.336,30 eur bezodkladne. Uznesením zo dňa 20.05.2019 OO PZ SR Prievidza č. ČVS: ORP-1013/PD-PD-2018 prerušilo podľa § 228 ods. 1 Trestného zákona trestné stíhanie vo veci prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. e/, ods. 3 písm. a/ Trestného zákona, pre ktorý skutok bolo dňa 3. decembra 2018 podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku začaté trestné stíhanie preto, že páchatel si v období od 19.09.2017 do 02.05.2018 v obci C., presnejšie na H. I. XX, D. J. prisvojil cudziu vec tým, že sa jej zmocnil a taký čin spáchal na veci, ktorej odber podlieha spoplatneniu na základe osobitného predpisu z. č. 656/2004 Z. z. tým spôsobom, že na uvedenej adrese odoberal zemný plyn cez plynomer č. 18629660B904 na prevádzku rodinného domu a pohostinstva C., pričom na plynometri poškodil plombu nezisteným spôsobom a predmetom mechanicky poškodil plynomer a následne odstránenú plombu nahradil inou plombou, čo malo za následok, že cez plynomer prechádzal nemeraný plyn, čím spôsobil spoločnosti SPP - distribúcia, a.s. Mlynské nivy č. 44/b, Bratislava celkovú škodu za spotrebovanie neoprávneným odberom 24.891,68 m³ zemného plynu v

hodnote 8.985,42 eur, lebo sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať stíhanie voči konkrétnej osobe.

Z odôvodnenia tohto uznesenia a výpovede A. B. vyplýva, že v tom čase bol stále vlastníkom domu v C., tvrdil, že plynomer je voľne prístupný z verejného priestranstva komukoľvek, pričom sa vždy snažil, aby bol zabezpečený v zamknutej skrinke. Vylúčil, že by sa plynomer nachádzal v neprístupnom priestranstve. Uvedená skutočnosť sa dá overiť aj na googli na mapách, kde je to riadne vidieť. Uviedol, že si všimol, že

s dvierkami plechovej skrinky, ktorá je umiestnená z bočnej steny na budove niekto manipuloval, tieto boli pootvorené, tak ich opätovne zabezpečil novým visiacim zámkom

a pri vylúčení si spomenul, že vtedy aj uzatvoril prívod plynu do budovy. Z personálu reštaurácie nemá niekto dôvod manipulovať s plynomerom. Kľúč od zámku, ktorým bola zamknutá skrinka plynomeru mal uložený v stole v prevádzke v obci C.. Nie je možné odpísať stav počítača na plynomeri bez toho, aby nebola otvorená skrinka. Na skrinke nie je žiadny otvor. Uviedol, že nikdy nemal takú spotrebu, ako mu prišla faktúra za obdobie v roku 2018 za rok 2017. Žalovaný predložil do súdneho spisu listiny týkajúce sa úhrady a spotreby zemného plynu za obdobie rokov 2014 až 2016. Z listiny SPP z 23.09.2015 označenej s názvom: „Ako sme vypočítali preplatok?“ vyplýva, že A. B. bola fakturovaná suma 647,57 eur, prijaté preplatky platby za opakované dodávky činili 1.092 eur a preplatok činil 444,43 eur. Boli určené budúce polročné platby vo výške 616 eur za rok. K uvedenému preplatku je pripojená vyúčtovacia faktúra č. 7443219978, za fakturačné obdobie 19.09.2014 - 18.09.2016 odber plynu 1161 m³ a dodané množstvo energie v plyne 12315 (kWh). Za uvedené obdobie bola fakturovaná suma 539,64 eur. Z oznámenia SPP žalovanému zo dňa 22.09.2016 vyplýva, že žalovanému bola fakturovaná suma 648,35 eur, prijaté preddavkové platby za opakované dodávky 616 eur a nedoplatok 32,35 eur. Vzhľadom na nedoplatok boli stanovené polročné platby za opakované dodávky v celkovej výške 602 eur. K uvedenému vypočítanému nedoplatku je pripojená vyúčtovacia faktúra č. 74239701 za fakturačné obdobie 19.09.2015 - 18.09.2016, z ktorej vyplýva odber plynu 1249 m³, dodané množstvo energie v plyne 13.285 (kWh) a fakturovaná suma 540,29 eur. Z ďalšieho oznámenia SPP žalovanému zo dňa 22.09.2017 vyplýva, že fakturovaná suma bola 740,21 eur, prijaté preddavkové platby za opakované dodávky 602 eur a nedoplatok 138,21 eur. Boli stanovené budúce polročné platby za opakované dodávky v celkovej výške 726 eur. K uvedenému vypočítanému nedoplatku je pripojená vyúčtovacia faktúra č. 7425270433 za fakturačné obdobie 19.09.2016 - 18.09.2017. Celkový odber plynu 1569 m³ a dodané množstvo energie

v plyne 16.632 (kWh). Vypočítaná fakturovaná suma činila 616,84 eur. Z oznámenia SPP žalovanému zo dňa 21.09.2018 vyplýva, že fakturovaná suma bola 82,94 eur a prijaté preddavkové platby za opakované dodávky 726 eur. Preplatok predstavoval 643,06 eur. Boli stanovené budúce polročné platby za opakované dodávky v celkovej výške 84 eur.

K uvedenému vyúčtovaniu je pripojená vyúčtovacia faktúra č. 7434296939 za fakturačné obdobie 19.09.2017 - 18.09.2018. Celkom odber plynu 0, dodané množstvo energie v plyne 0. Fakturovaná suma činila 69,12 eur. Z oznámenia SPP žalovanému zo dňa 12.07.2019 vyplýva za obdobie od 19.09.2018 do 03.07.2019 nedoplatok vo výške 1.102,49 eur, pričom fakturovaná suma s DPH činí 1.186,49 eur, prijaté preddavkové platby za opakované dodávky 84 eur. K ukončeniu odberu za vyššie uvedené obdobie SPP zaslalo vyúčtovaciu faktúru, ktorej výsledok je uvedený nedoplatok. Vyúčtovacia faktúra za dodávku zemného plynu za fakturačné obdobie 19.09.2018 - 03.07.2019 bola žalovanému zaslaná s tým, že odber plynu 2652 m³ a dodané množstvo energie v plyne 28075 (kWh). Fakturovaná suma 620,90 eur, preprava plynu 367,84 eur. Z rekapitulácie vo faktúre vyplýva fakturovaná suma 1.186,49 eur, zaplatené platby 84 eur, nedoplatok 1.102,49 eur.

1.3 Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 1, § 2, § 82 ods. 1, 2, 3 zákona

č. 251/2012 Z.z. o energetike, § 15 ods. 6, § 15 ods. 7 písm. d/, § 18 ods. 1, § 19 zákona

č. 142/2000 Z.z. o metrológii v znení účinnom k 02.05.2018, § 1 ods. 1 písm. c/, § 1 ods. 2, 6, 9, 14 vyhlášky č. 449/2012 Z.z. účinné k 02.05.2018 a konštatoval, že v konaní nebolo sporné, že žalobca je distribútorom zemného plynu, je vlastníkom potrubí, cez ktoré sa vedie zemný plyn, resp. sa plyn prepravuje, ktorý sa dostáva do majetkovej sféry dodávateľom zemného plynu, pričom zemný plyn, ktorý sa nachádza v sieti, za tento zodpovedá prevádzkovateľ distribučnej siete, t. j. žalobca. Dodávateľ dodáva plyn do distribučnej siete

a dodáva také množstvo zemného plynu, ktoré potom jeho odberatelia odoberú na meraných výstupných bodoch distribučnej siete. Dodávateľ plynu si účtuje úhradu za plyn v sume, aká bola nameraná na odberných miestach jeho zmluvných odberateľov a potom v takomto množstve dodáva plyn do distribučnej siete. Množstvo dodaného plynu dodávateľom do distribučnej siete, ktoré potom končia u zmluvných odberateľov na jednotlivých odberných miestach je namerané a rovná sa súčtu týchto

odberov, ktoré sa na tých odberných miestach meradlami namerajú. Inak povedané pre určenie množstva odobratého plynu sú určujúce údaje z meradla plynu, pričom platí, že ak zanikla platnosť overenia meradla, údaje

o množstve odberateľom spotrebovaného plynu, ktorý vykazuje takto poškodené meradlo, nie je možné použiť v obchodnom styku. Množstvo odberateľom spotrebovaného plynu, ktoré vykazuje takéto meradlo, nemôže vyfakturovať odberateľovi jeho dodávateľ, pretože dodávateľa platia za distribúciu skutočného odobratého plynu ich odberateľmi v prípade, ak toto bolo zistené meradlom s platným overením. Ak meradlo nemá platné overenia, nejedná sa o plyn, ktorý patrí konkrétnemu dodávateľovi. Dodávateľ plynu za rozhodné obdobie od posledného konkrétneho merania do dátumu zistenia porušenia meradla nefakturuje žiaden odber plynu. Aktívna legitimácia žalobcu vyplýva zo zákona o energetike a nie je potrebné uzatvoriť písomnú ani inú zmluvu s odberateľom, lebo v konaní nebolo sporné, že žalovaný ako vlastník nehnuteľností v k. ú. C., odoberal zemný plyn na odbernom mieste C. XX. Žalovaný je vlastníkom nehnuteľností zapísaných v LV č. XXX k. ú. C., rodinného domu s.č. XX a rodinného domu č. XX, čo predstavuje reštauračné zariadenie - prevádzka C.. V čase kontroly odberného miesta, ktorá bola vykonaná dňa 02.05.2018 žalobcom za prítomnosti žalovaného, bol plynomer na fasáde v uzamknutej skrinke. Zamestnanec žalobcu plynomer zabalil do krabice na posúdenie k znalcovi. Zo zápisu vyplýva, že na mieste samom bola vykonaná fotodokumentácia spotrebičov umožnená v prevádzke C.. Keďže od obytných priestorov v ďalšej časti rodinného domu žalovaný nemal kľúč, bolo dohodnuté zdokumentovanie spotrebičov na 03.05.2018. Dňa 03.05.2018 bola vykonaná kontrola spotrebičov v objekte, v byte. Pri kontrole odberného miesta bola vykonaná fotodokumentácia, ktorá je súčasťou súdneho spisu, z ktorej vyplýva, že plynomer bol osadený na objekte a voľne prístupný tretím osobám. Dôvodom takéhoto postupu žalobcu bolo podozrenie, že niekto s plynomerom na odbernom mieste manipuloval. Túto skutočnosť žalobca zistil pri kontrole dňa 27.04.2018. Žalobca zaslal plynomer na posúdenie znalcovi Ing. Petrovi Leškovi, ktorý v znaleckom posudku č. 471/PL-2018 zo dňa 5. júla 2018 potvrdil porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii a to plombu, ktorá bola na plynomeri umiestnená autorizovaným subjektom. Plomba meracieho zariadenia predstavuje zabezpečenie, ktorého funkciou je zabrániť možnosti ovplyvniť alebo zmeniť údaje o reálnej spotrebe zemného plynu nameraného meradlom. Pôvodné zabezpečenie plynomeru žalovaného bolo porušené. V konaní nebolo dokazovaním preukázané, že by poškodenie plomby plynomeru bolo náhodné, resp. nebolo preukázané, či plynomer poškodil žalovaný, alebo iný subjekt, alebo bol poškodený nepriaznivými poveternostnými podmienkami. Poškodením plomby meracieho zariadenia je možná manipulácia s počítadlom meracieho zariadenia a nastavenie požadovanej spotreby plynu, na základe čoho potom spotreba plynu uvedená na meracom zariadení v čase kontroly nemusí zodpovedať množstvu skutočne odobratého zemného plynu. Poškodením plomby nedochádza k samotnému poškodeniu meradla, čo potvrdil aj znalec. Podľa § 15 ods. 7 písm. d/ z. č. 142/2000 Z. z.

o metrologii, platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka. Na základe toho potom nie je možné objektívne určiť reálnu spotrebu plynu a akceptovať stav uvedený na meradle. Odber plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii je podľa § 82 z. č. 251/2012 Z. z. - o energetike neoprávneným odberom. Zodpovednosť za škodu spôsobenú neoprávneným odberom plynu je založená na objektívnom princípe, bez ohľadu na zavinenie, preto neobstojí obrana žalovaného, že

s meracím zariadením žiadnym spôsobom nemanipuloval, ako to vyplýva z vyšetrovacieho spisu založeného v súdnom spise. Súd nemusí skúmať jeho zavinenie, ale ani zisťovať, kto skutočne meracie zariadenie poškodil. Aby došlo k vzniku objektívnej zodpovednosti za vzniknutú škodu, je potrebné naplniť tri základné predpoklady: 1. musí dôjsť k existencii neoprávneného odberu plynu, 2. musí vzniknúť škoda na strane prevádzkovateľa distribučnej siete, 3. musí byť preukázaná príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom a vznikom škody. Pri náhrade škody vyvolanej neoprávneným odberom plynu platí, že sa nahrádza skutočná škoda (§ 82 ods.2 z. č. 251/2012 Z. z.); škoda určená prepočtom podľa vyhl. č. 449/2012 Z. z. sa použije len vtedy, ak nemožno vyčíslieť vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov podľa § 82 ods. 3 z. č. 251/2012 Z. z. Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie zistil, že došlo k preukázaniu zákonných podmienok pre vznik zodpovednosti žalovaného za škodu, teda došlo k neoprávnenému odberu plynu, meraného určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii a žalobca má nárok na škodu, ktorá mu vznikla. V konaní nebolo sporné, že žalovaný odoberal plyn v rozhodnom období od 19.09.2017 do 02.05.2018 na prevádzke C., pričom z obsahu spisu, z výpovede jeho právneho zástupcu a z uznesenia vyšetrovacieho spisu ORPZ SR Prievidza, OO PZ SR Prievidza ČVS:

ORP-1013/PD-.PD-2018 zo dňa 28. mája 2019 vyplynulo, že prevádzka v rozhodnom období bola otvorená, nebola daná do nájmu inej osoby, teda je tu pravdepodobný predpoklad, že sa v ňom vykonávala podnikateľská činnosť. Na základe uvedeného je potom zrejmé, že tento spor je spotrebiteľský spor. Z plynomeru nebolo možné objektívne zistiť množstvo spotrebovaného plynu žalovaným, pretože výmena plomby číselníka vytvára možnosť zásahu do jeho mechanizmu, do údajov o spotrebe plynu a meradlo s poškodenou plombou stratilo platnosť, preto údaje z neplatného meradla nie je možné použiť pri vyúčtovaní. Taktiež nebolo možné zistiť, kedy došlo k výmene pôvodnej platnej plomby merača plynomeru a ani určiť čas, kedy dochádzalo k neoprávnenému odberu plynu, a teda nie je možné zistiť výšku škody a ustáliť presne množstvo plynu, ktorý žalovaný odoberal neoprávnené. Pokiaľ však odberateľ, žalovaný, neoprávnené odoberal plyn je v súlade s § 82 ods. 2 cit. zákona povinný uhradiť vzniknutú škodu, ako aj ušlý zisk a pokiaľ túto vzniknutú škodu nemožno skutočne vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov nastupuje tu spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu tak, ako to predpokladá vyhl. č. 449/2012 Z. z., teda všeobecne záväzný právny predpis, ktorý je vydaný v súlade s § 95 ods.1 písm. l/ zákona o energetike. Keďže nebolo možné spoľahlivo vyčíslieť na základe objektívne existujúcich skutočností skutočnú výšku škody, vyhl. č. upravuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ako alternatívny spôsob výpočtu škody /rozsudok OS Poprad sp. zn. 16Cb 21/2018, rozhodnutie KS Prešov sp. zn. 4Cob 42/2020, uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 207/2021/ a tento právny názor potvrdilo aj ďalšie uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 319/2021. Doba neoprávneného odberu plynu sa určuje odo dňa nasledujúcom po poslednom fyzickom odpočte na odbernom mieste.

V prejednávanej veci bola posledná kontrola dňa 18.09.2017, preto je rozhodným obdobím obdobie od 19.09.2017 do 02.05.2018, kedy stav na číselníku odobratého plynu bol 5714 m³. Pokiaľ ide o výpočet výšky škody, súd sa stotožňuje so spôsobom výpočtu výšky škody žalobcom. V danom prípade súd nemohol použiť pre výpočet výšky škody § 82 ods. 2 z. č. 251/2012 Z. z. - o energetike, ale ustanovenie § 82 ods. 3 cit. zákona a § 1 ods.1 písm. c/ vyhl. č. 449/2012 Z. z., nakoľko prevádzka C. nie je určená na trvalé bývanie. Počiatok neoprávneného odberu žalobca ustálil od 19.9.2017, t. j. deň nasledujúci po poslednej kontrole odberu zemného plynu, s čím sa stotožnil aj súd. Keďže žalobcovi nebolo známe, odkedy žalovaný plyn neoprávnené odoberal, výšku škody správne vypočítal podľa

§ 1 ods. 1 písm. c/ cit. vyhlášky. Pri určení výšky škody vychádzal z počtu prevádzkových hodín neoprávneného odberu plynu a z prevádzkovej doby počas týždňa, ktorú mal žalovaný uvedenú, t. j. začiatok neoprávneného odberu 19.09.2017 a ukončenie neoprávneného odberu 2.5.2018. Žalobca uplatnil sumu 5.336,30 eur, pričom pri vyúčtovaní škody za odber zemného plynu podľa vyhl. č. 449/2012 Z. z. za obdobie 19.09.2017 do 02.05.2018 v rodinnom dome dlh predstavoval 5.133,71 eur a za prevádzku C. 3.649,13 eur a náklady zisťovania neoprávneného odberu predstavovali sumu 202,59 eur, teda dlh celkom žalovaného bol 8.985,42 eur. Žalovaný uhradil dňa 06.09.2018 sumu 3.649,12 eur a neuhradený zostatok dlhu ku dňu podania žaloby predstavoval sumu 5.336,30 eur, ktorú sumu žalovaný neuhradil ku dňu podania žaloby. Priznaná suma žalobcovi 5.336,30 eur pozostáva zo sumy 5.133,71 eur, čo je škoda za neoprávnený odber zemného plynu

v prevádzke žalovaného a náklady spojené so zisťovaním a odstraňovaním neoprávneného odberu zemného plynu v sume 202,59 eur (zistenie neoprávneného odberu, vrátane dopravy 137,22 eur, posudok na meradlo 35 eur, overenie plynomeru 12,44 eur a oprava plynomeru 17,93 eur). Žalovaný sa dostal do omeškania s plnením peňažného dlhu, preto je povinný zaplatiť žalobcovi 5 % úrok z omeškania ročne podľa nar. vlády č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonáva ustanovenie § 517 ods. 2 Občianskeho zákona zo sumy 8.985,42 eur od 01.08.2018, lebo splatnosť vyúčtovacej faktúry je 31.07.2018 a žalovaný zaplatil poštovou poukážkou dňa 06.09.2018 sumu 3.649,12 eur. Úrok z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.336,30 eur je žalovaný povinný zaplatiť od 07.09.2018 do zaplatenia, lebo časť sumy uhradil 06.09.2018. Súd prvej inštancie vysvetlil, že nemohol aplikovať moderačné pravidlo podľa § 450 Občianskeho zákona. Žalovaný sa na pojednávanie nedostavil, hoci súd pojednával trikrát, prítomný na pojednávaní bol len jeho právny zástupca, ktorý neprezentoval osobné

a majetkové pomery žalovaného ako fyzickej osoby, ktorý skončil živnostenskú činnosť v roku 2011, o čom svedčí výpis zo živnostenského registra. Súd nemal informáciu o osobe žalovaného, preto súd toto moderačné právo neaplikoval. K námietkam žalovaného súd prvej inštancie uviedol, že podľa názoru súdu ide o spotrebiteľský spor, nakoľko v prevádzke žalovaného sa vykonávala podnikateľská činnosť, hoci žalovaný zrušil živnostenské oprávnenie, na odbernom mieste odoberal zemný plyn. Z dôvodov vyššie uvedených

a právnej kvalifikácie podľa § 82 ods. 1 písm. d/ z. č. 251/2012 Z. z. v spojení s § 82 ods. 3 cit. zákona, súd nemohol akceptovať predchádzajúcu spotrebu zemného plynu žalovaným po predložení odberov

za obdobie rokov 2014 až 2016. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 2 CSP.

2. Proti tomuto rozsudku, podal včas odvolanie žalovaný, v ktorom namietal odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uviedol, že súd prvej inštancie

v napadnutom rozsudku uvádza, že v konaní neboli prezentované osobné a majetkové pomery žalovaného, a preto nemohol uplatniť moderačné právo podľa § 450 Občianskeho zákonníka. V odôvodnení však tiež uvádza, že žalovaný ako fyzická osoba ukončil živnostenskú činnosť v roku 2011. Ak súd mal za preukázané, že nevykonáva živnosť, mohol z verejne dostupných registrov zistiť, že je zamestnaný, poberá priemernú mzdu. Mohol tiež zistiť, že žalovaný je čiastočne invalidný dôchodca, čo má zásadný vplyv na jeho príjem. Moderačné právo súdu vo vzťahu k zmluvnej pokute pritom nie je len otázkou príjmu, ale aj otázkou primeranosti zmluvnej pokuty. Súd opakovane na pojednávaní prezentoval názor, že výška zmluvnej pokuty a jej určenie nie je primerané a obvyklé vo vzťahu k odberom zemného plynu na odbernom mieste. Preto nie je jasné, prečo súd rozhodol opačne a má za to, že ide o arbitrárne rozhodnutie súdu. Príjem žalovaného ani za 2 roky nedosahuje takú výšku, aby mohol zaplatiť nesprávnym spôsobom určenú škodu. Súd sa taktiež dopustil pochybenia aj v hodnotení dôkazov, týkajúcich sa toho, kto užíva nehnuteľnosti na odbernom mieste.

V bode 47 odôvodnenia sa uvádza, že prevádzka C. - J. nie je určená na trvalé bývanie a počiatok neoprávneného odberu ustálil od 19.09.2017. V konaní žalovaný preukázal, že na danom odbernom mieste sú byty, prevádzka bola 2 roky zavretá. V bytoch trvalo bývajú nájomníci, v jednom z nich matka žalovaného. Tieto skutočnosti v konaní spochybnené neboli. Zdôraznil, že žalobca pred 19.09.2017 nikdy nemal voči žalovanému výhrady, ani voči odberu zemného plynu na danom odbernom mieste. Tento sa dá presne určiť a vyčíslieť, a preto nepripadá do úvahy aplikácia § 82 ods. 3 zákona o energetike. Poukázal aj na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 114/2020, podľa ktorého aplikácia výpočtu škody podľa vyhlášky je možná len v prípade, že neexistujú spoľahlivé podklady na výpočet výšky škody podľa predchádzajúcich odberov. Súd prvej inštancie neodôvodnil, prečo vyúčtovanú uhradenú spotrebu za obdobie pred dňom 19.07.2017 nepovažoval za spoľahlivý podklad, na základe ktorého by v súlade s nálezom ústavného súdu ustálil výšku škody.

3. Žalobca sa k odvolaniu žalovaného písomne vyjadril tak, že navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že právnym titulom vzniku pohľadávky nie je zmluvná pokuta, ale náhrada škody, ktorá vznikla neoprávneným odberom zemného plynu žalovaným. Nárok uplatňovaný žalobcom nevyplýva zo zmluvného vzťahu, ale zo zákona. Súd môže z dôvodov hodných osobitného zreteľa náhradu škody primerane znížiť, ale nie je to jeho povinnosťou a dané zákonné ustanovenie sa neaplikuje automaticky. Súd prvej inštancie sa k aplikácii moderačného práva vyjadril

v odôvodnení napadnutého rozsudku. Poukázal na dikciu § 450 Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že pre aplikáciu tohto ustanovenia zákon výslovne uvádza majetkové pomery zúčastnených fyzických osôb, nie podnikateľských subjektov. Pri vyčíslení škody bral žalobca do úvahy všetky objektívne okolnosti neoprávneného odberu zemného plynu, pri výpočte škody určil výšku škody samostatne pre objekty určené na trvalé bývanie a samostatne pre objekt určený na reštauračné zariadenie. Preto námietka žalovaného nie je opodstatnená. Tiež poukázal na § 1 ods. 9 vyhlášky č. 449/2012 Z.z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom zemného plynu. Posledný fyzický odpočet bol na predmetnom odbernom mieste vykonaný 18.09.2017, teda deň predchádzajúci dňu začiatku obdobia neoprávneného odberu zemného plynu. Žalobca nemôže považovať za spoľahlivé údaje o predchádzajúcej spotrebe na odbernom mieste. Žalobca nevie, kedy bolo zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii v skutočnosti porušené, je tu možnosť, že bolo porušené aj počas predchádzajúceho obdobia. Predchádzajúca spotreba neodrzkadľuje spotrebu za dané obdobie a nie je nesporné, že táto spotreba by bola totožná ako predchádzajúce. Poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 319/2021.

V nadväznosti na toto rozhodnutie Najvyšší súd SR i Ústavný súd SR vydali rozhodnutia, v ktorých potvrdili právny názor žalobcu ako aj súdu prvej inštancie o spôsobe výpočtu škody. Ide o rozhodnutia: uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 207/2021, sp.zn. I. ÚS 457/2021, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/106/2020. Zdôraznil, že v prejednávanej veci nejde o spotrebiteľský spor. Neoprávnený odberateľ nemôže požívať ochranu spotrebiteľa. V tomto smere poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 7Cdo/283/2020 zo dňa 21.04.2022. Súd prvej inštancie podľa jeho názoru dospel

k správny právny názorom a záverom na základe správnych skutkových zistení, vychádzal zo správneho právneho posúdenia veci v súlade s platnou judikatúrou a dôkazmi v spise. Na odbornom mieste dochádzalo k neoprávnenému odberu zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona o energetike, žalobca preukázal objektívnu zodpovednosť žalovaného, vznik škody, výpočet škody a príčinnú súvislosť.

4. Ďalšie písomné vyjadrenia vo veci podané neboli.

5. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov.

6. V zmysle ustanovenia § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalovaného nariaďovať pojednávanie.

7. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

8. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

9. Žalovaný vo svojom odvolaní deklaroval odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP, teda že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

11. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

12. Po preskúmaní veci odvolací súd zistil, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

13. Za aplikácie § 380 ods. 2 CSP posudzoval odvolací súd v prvom rade z úradnej povinnosti, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou, ktorá sa týka procesných podmienok. Posúdením procesného postupu súdu prvej inštancie v konaní, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci, a ktorý zistil odvolací súd preskúmaním predloženého súdneho spisu, odvolací súd uvádza, že v konaní nezistil procesné vady zakladajúce dôvody pre zrušenie rozhodnutia podľa § 389 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP. Vychádzajúc z obsahu súdneho spisu možno konštatovať, že súd prvej inštancie dodržal v konaní procesné predpisy upravujúce procesný postup o povinnom poučení strany v spore o procesných právach a o procesných povinnostiach, o predvolávaní na nariadené pojednávanie za účelom prejednanie veci, pri vykonávaní dokazovania a procesný postup pred skončením dokazovania.

14. Námietky žalovaného, uvedené v odvolaní, boli v zásade totožné s námietkami, ktoré uplatnila pred súdom prvej inštancie, a ktorými sa súd prvej inštancie zaoberal, správne a vyčerpávajúco sa s nimi vysporiadal a nemohli privediť zmenu napadnutého rozsudku. Ani v odvolacom konaní neboli tvrdené a ani preukázané také skutočnosti, ktoré by mohli mať za následok odlišné rozhodnutie vo veci.

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam žalovaného odvolací súd dodáva:

16. V prvom rade odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v predmetnom spore si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ zák. č. 251/2012 Z. z. o energetike.

17. Podľa ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d/ zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete (ods. 2).

18. V zmysle citovaného ustanovenia je rozhodujúce samotné porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle, pričom je irelevantné, či bolo meradlo funkčné alebo nefunkčné, prípadne, či zaznamenávalo skutočný alebo nižší odber plynu. Relevantné je to, že odberateľ plynu v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, ako správne dôvodil aj súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku. K uvedeným právnym záverom opakovane dospel Najvyšší súd SR nielen vo svojom uznesení sp. zn. 5Obdo/32/2018 zo dňa

29.11.2018 zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R 45/2019, ale následne napríklad aj v uznesení zo dňa 30.11.2022 sp. zn. 2Obdo/71/2021. V prípade objektívnej zodpovednosti totiž odberateľ zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom porušenie zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek. Zodpovednosť odberateľa plynu za odber s meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, má charakter objektívnej zodpovednosti (bez zreteľa na zavinenie) a je daný vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii.

19. V súvislosti s námietkou žalovaného o jeho právnom postavení spotrebiteľa, odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie v posudzovanej veci správne neaplikoval ustanovenia spotrebiteľského práva vo vzťahu k žalovanému (i keď v ods. 46 odôvodnenia napadnutého rozsudku v dôsledku chyby v písaní uvádza, že predmetný spor je sporom spotrebiteľským; zároveň však uvádza, že je predpoklad, že v prevádzke C. J. sa vykonávala podnikateľská činnosť). Odvolací súd zhodne s argumentáciou žalobcu zdôrazňuje, že v zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/283/2020 zo dňa 21.04.2022 „v danom prípade (náhrada škody za neoprávnený odber plynu a zodpovednosť odberateľa plynu za odber meraný meradlom, na ktorom bola porušená plomba) sa nejedná

o spor s ochranou slabšej strany (napr. m.m. II. ÚS 70/2019)“. Naviac, v konaní bolo dokazovaním pred súdom prvej inštancie zistené, že nárok žalobcu sa vzťahuje len k jedinému odbernému miestu, v rámci ktorého bol dodávaný plyn do objektu, vlastnícky patriaceho žalovanému, slúžiaceho preukázateľne jednak na výkon podnikateľskej činnosti (C.- J.) a jednak na bývanie osôb (4 byty, užívané nájomcami, jeden byt užíval žalovaný). Túto skutočnosť žalobca aj zohľadnil a svoj nárok vyúčtoval na celkovú sumu 8.985,42 eur, z ktorej hodnotu zemného plynu v súlade s platnou vyhláškou za obdobie 19.09.2017 - 02.05.2018 pre časť nehnuteľnosti určenej na bývanie osôb ustálil na

5.133,71 eur a hodnotu zemného plynu pre časť nehnuteľnosti, slúžiacej na podnikanie – C.- J., na 3.649,12 eur. V súdnej veci - náhrada škody za neoprávnený odber plynu a zodpovednosť odberateľa plynu za odber meraný meradlom, na ktorom bola porušená plomba - nemožno teda hovoriť o žalovanom ako spotrebiteľovi, užívajúcom riadne dodaný plyn na svoju vlastnú osobnú spotrebu. Pre úplnosť odvolací súd uvádza, že popísané skutkové okolnosti zároveň vo veci vylučujú možnosť aplikácie § 82 ods. 4 zákona

č. 251/2012 Z.z. o energetike, týkajúceho sa prvého neoprávneného odberu plynu odberateľa plynu v domácnosti, ktorým je s poukazom na § 3 písm. c/ zákona len fyzická osoba, ktorá nakupuje plyn pre vlastnú spotrebu v domácnosti.

20. Žalovaný ďalej v odvolaní namietal aplikáciu § 82 ods. 2 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike v spojení s § 1 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 449/2012 Z.z., v zmysle ktorého škoda spôsobená neoprávneným odberom plynu sa v prípade, ak nie je možné použiť na určenie množstva neoprávnene odobratého plynu údaje určeného meradla, vypočíta ako súčin množstva neoprávnene odobratého plynu určeného podľa odsekov 3 až 11 a dvojnásobku referenčnej ceny plynu platnej v mesiaci zistenia neoprávneného odberu plynu, zverejnenej na webovom sídle prevádzkovateľa distribučnej siete, v prípade neoprávneného odberu plynu, ku ktorému dochádzalo v objekte, ktorý nie je určený na trvalé bývanie okrem odberateľa plynu podľa písmena b) prvého bodu až štvrtého bodu, a argumentoval tým, že v zmysle rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 114/2020 zo dňa 09.03.2021, aplikácia výpočtu škody podľa vyhlášky je možná len v prípade, že neexistujú spoľahlivé podklady na výpočet výšky škody podľa predchádzajúcich odberov a súd prvej inštancie v tomto smere neodôvodnil, prečo vyúčtovanú uhradenú spotrebu za obdobie pred dňom 19.07.2017 nepovažoval za spoľahlivý podklad, na základe ktorého by v súlade s nálezom ústavného súdu ustálil výšku škody.

21. Odvolací súd v tomto ohľade uvádza, že objektívnym a spoľahlivým podkladom, na základe ktorého by bolo možno presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (t. j. výšku skutočnej škody), nemôže byť údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované (viď napr. uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Obdo/49/2018). Ďalej odvolací súd poukazuje na závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Obdo/32/2018 zo dňa 29.11.2018, podľa ktorých „V prípade odberu plynu meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, vzniká žalobcovi ako prevádzkovateľovi distribučnej siete škoda, keďže dochádza k zmenšeniu jeho majetku o hodnotu odobratého množstva zemného plynu žalovaným. Za skutočnú škodu je potrebné považovať aj náklady, ktoré žalobca musel v súvislosti s neoprávneným odberom plynu vynaložiť a ktoré by mu inak nevznikli. Pre prípad, kedy skutočnú škodu nie je možné určiť inými relevantnými prostriedkami, zákon splnomocnil príslušné ministerstvo, aby všeobecne záväzným predpisom určilo náhradný spôsob výpočtu výšky škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu, a vydalo vyhlášku, ktorou sa ustanoví spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu.“ Najvyšší súd ďalej vo svojom uznesení poukázal na to, že: „Pre určenie skutočne spôsobenej škody v zmysle množstva odobratého plynu v prípade neoprávnených odberov plynu by prevádzkovateľ distribučnej siete, z ktorej bol plyn neoprávnene odobratý, musel poznať presné množstvo takto odobratého zemného plynu. V zmysle ust. § 19 zákona číslo 142/2000 Z. z. o metroológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov je možné určené meradlá používať na daný účel, len ak majú platné overenie, ak sa toto vyžaduje, teda záväzný (jednoznačný) údaj o spotrebe môže poskytnúť výlučne plynomer s platným overením. Podľa tohto ustanovenia na určenie množstva odobratého plynu nie je možné použiť údaje z meradla, na ktorom bola porušená plomba (overovacia/zabezpečovacia značka). Objektívnym a spoľahlivým podkladom, ktorý zákon v odseku 3 ustanovenia § 59 ZoE predpokladá, t.j. podkladom, na základe, ktorého by bolo možné presne zistiť odberateľom spotrebované množstvo plynu počas rozhodného obdobia (t.j. výšku skutočnej škody), nemôže byť ani údaj o spotrebe na odbernom mieste za predchádzajúce obdobie, keďže toto neznamena automaticky rovnaký odber za obdobie zisťované. Najvyšší súd SR vo vyššie citovanom rozhodnutí dospel k záveru že: „Pokiaľ teda nie je možné určiť skutočne odobraté množstvo plynu v rozhodnom období spôsobom, ktorý neodporuje zákonu, a teda nemožno spoľahlivo určiť výšku skutočne spôsobenej škody v prípade odberu plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je potrebné túto výšku určiť spôsobom ustanoveným zákonom, a to za použitia na to vypracovaného podzákonného predpisu, ktorý zároveň zohľadňuje existenciu konkrétnych spotrebičov nachádzajúcich sa v nehnuteľnosti, v ktorej k odberu plynu dochádzalo a ich skutočnú spotrebu.“

22. V rozhodnutí sp. zn. 2Obdo/71/2021 zo dňa 30.11.2022 týkajúceho sa problematiky určovania výšky škody za neoprávnený odber plynu Najvyšší súd Slovenskej republiky i napriek existencii rozhodnutia Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 114/2020 zo dňa 09.03.2021 zdôraznil, že nakoľko otázka aplikácie vyhlášky pri určovaní výšky škody za neoprávnený odber plynu bola už v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zodpovedaná vo viacerých jeho rozhodnutiach (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 13.06.2019 sp. zn. 3Obdo/49/2018, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26.09.2019 sp. zn. 3Obdo/49/2019, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 14.05.2020 sp. zn. 5Obdo/76/2019), s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

zo dňa 06.03.2017 sp. zn. 3Cdo/6/2017 a na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 06.10.2020 č. k. I. ÚS 115/2020 publikovaný v Zbierke nálezov a uznesení Ústavného súdu Slovenskej republiky pod č. 33/2020, ide o ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej nemá dôvod sa odchýliť.

23. V uznesení sp.zn. 2Cdo/216/2021 zo dňa 29.11.2023 Najvyšší súd SR sumarizujúci doterajšiu judikatúru najvyššieho súdu ustálil, že v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu SR dovolací súd jednoznačne zodpovedal, 1/ že zodpovednosť odberateľa za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, je objektívna, t. j. odberateľ je zodpovedný bez ohľadu na jeho zavinenie, a súčasne, 2/ že v prípade porušenia zabezpečenia plynomeru proti neoprávnenej manipulácii nemá prevádzkovateľ distribučnej siete objektívnu možnosť zistiť množstvo skutočne odobratého plynu, za účelom zistenia skutočne vzniknutej škody nie je možné vychádzať z údajov o množstve odobratého plynu za obdobie, ktoré predchádzalo neoprávnenému odberu plynu, prípadne za obdobie, ktoré nasledovalo po neoprávnenom odbere plynu (keďže tieto údaje nepredstavujú údaj o množstve skutočne odobratého plynu počas obdobia neoprávneného odberu plynu), rovnako množstvo skutočne odobratého plynu a výšku skutočne vzniknutej škody nemôže určiť znalec v znaleckom posudku. Výška skutočne vzniknutej škody sa určí spôsobom predpokladaným v ustanovení § 59 ods. 3 druhá časť vety zákona o energetike, a to výpočtom škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu na základe vyhlášky (skôr č. 155/2005 Z. z., teraz § 1 vyhl. č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu).

24. Ústavný súd SR taktiež v uznesení sp.zn. II. ÚS 207/2021 taktiež v obdobnej právnej veci, týkajúcej sa neoprávneného plynu a zodpovednosti odberateľa plynu za odber meraný meradlom, na ktorom bola porušená plomba, považoval právne závery krajského súdu a závery v rozsudku okresného súdu, za zodpovedajúce ústavne súladnej interpretácii a aplikácii relevantnej právnej úpravy, najmä § 82 ods. 1 písm. d), ods. 2 a 3 zákona o energetike vrátane ustanovení vyhlášky, a aj za ústavne plne udržateľné. V uznesení sp.zn. I. ÚS 457/2021 zo dňa 30.11.2021 ústavný súd ustálil, že závery Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorých „pre určenie výšky vzniknutej škody je nevyhnutné poznať presné množstvo odobratého plynu, a to je možné určiť len určeným meradlom s platným overením bez porušenia zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii. Preto pre určenie skutočného množstva neoprávnene odobratého plynu nie je možné ako relevantný údaj považovať ani údaj o spotrebe za predchádzajúce, prípadne nasledujúce obdobie. V nadväznosti na to jednoznačne poukázal na znenie § 59 ods. 2 a 3 zákona o energetike, v zmysle ktorých je odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, povinný uhradiť skutočne vzniknutú škodu (ktorá má zohľadňovať množstvo skutočne odobratého plynu počas doby neoprávneného odberu, pozn.), ak vznikla a zároveň ak nie je možné vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, v takom prípade sa použije spôsob výpočtu škody, ktorý ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo (teda vyhláška, pozn.)“ nemožno označiť za svojvoľné, nelogické či z ústavnoprávneho hľadiska neudržateľné.

25. Vo vzťahu k rozhodnutiu Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS 114/2020 odvolací súd dodáva, že i keď v danej veci ide o rovnakú právnu otázku, odlišné sú skutkové okolnosti prípadu (vo veci rozhodovanej ústavným súdom išlo o odber plynu pre účely vlastnej spotreby v domácnosti žalovaného).

26. S poukazom na uvedené, odvolací súd konštatuje, že v súdnej veci porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii plynu na meradle bolo nesporne preukázané znaleckým posudkom č. 471/PL-2018 zo dňa 5.7.2018 znalca Ing. Petra Leška. Pokiaľ žalovaný v tejto súvislosti v konaní argumentoval, že meradlo bolo verejne prístupné, ako je uvedené vyššie, porušenie zabezpečenia meradla proti neoprávnenej manipulácii nie je viazané len na odberateľa samotného, prípadne na iné osoby, ktoré či už na podnet odberateľa plynu alebo s jeho vedomím toto zabezpečenie meradla porušili. Druhým predpokladom zodpovednosti za škodu, vznikom škody, je skutočnosť, že žalovaný ako odberateľ plynu

v rozhodnom období odoberal plyn prostredníctvom meradla s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Žalovaný v konaní netvrdil, že plyn v rozhodnom čase neodoberal, nespotreboval, resp. že zaplatil jeho cenu za rozhodné obdobie inému subjektu. Tretím predpokladom vzniku zodpovednosti za škodu je príčinná súvislosť medzi neoprávneným odberom plynu definovaným v citovanom zákone o energetike a vznikom škody. Je nesporné, že v danej právnej veci sa jedná o prípad podľa § 82 ods. 1 písm. d) zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike a žalovaný ako odberateľ

priamo zodpovedá (už len) za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii. Na základe uvedeného odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že žalovanému vznikla v súlade s § 82 ods. 2 zákona o energetike povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu, vypočítanú postupom podľa § 1 vyhlášky č. 449/2012 Z.z. z dôvodu, že skutočnú škodu nie je možné vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, tak ako je uvedené vyššie.

27. Pokiaľ sa žalovaný domáha moderácie zmluvnej pokuty súdom z dôvodu jej neprimeranosti, odvolací súd poukazuje na to, že predmetom konania nebolo zaplatenie žiadnej zmluvnej pokuty a táto argumentácia žalovaného je absolútne nedôvodná.

28. Z obsahu spisu ako i z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci zvažoval aplikáciu moderačného práva vo vzťahu k priznanej náhrade škody v zmysle § 450 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého z dôvodov hodných osobitného zreteľa súd náhradu škody primerane zníži. Vezme pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, ako aj na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobil; prihliadne pritom aj na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Zníženie nemožno vykonať, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne.

29. Zodpovednosť za škodu plní o.i. reparačnú funkciu, to znamená, že škodca má povinnosť nahradiť škodu v rozsahu, v akom ju spôsobil, pričom rozsah a spôsob škody je upravený zákonom (§ 442 až 449). Ust. § 450 Občianskeho zákonníka je výnimkou z tejto zásady a je viazané na splnenie niekoľkých podmienok. V prvom rade prichádza do úvahy len z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Či sú tieto dôvody dané, musí súd starostlivo posúdiť. Berie pritom zreteľ najmä na to, ako ku škode došlo, na osobné a majetkové pomery fyzickej osoby, ktorá ju spôsobil, a prihliadne pritom tiež na pomery fyzickej osoby, ktorá bola poškodená. Súd teda musí hodnotiť predovšetkým okolnosti vzniku škody, najmä z toho hľadiska, či vzhľadom na okolnosti vzniku škody je spravodlivé, aby škodca nahradil škodu v plnom rozsahu. Ďalej má zhodnotiť sociálnu situáciu tak škodcu, ako aj poškodeného, a to najmä v súvislosti s tým, ako spôsobenie škody zasiahlo do sociálnej situácie poškodenej osoby, resp. ako bude postihnutá sociálna situácia škodcu, ak ho súd zaviazne nahradiť škodu v plnom rozsahu. Zníženie náhrady škody neprichádza do úvahy, ak ide o škodu spôsobenú úmyselne. Ak sú splnené podmienky na zníženie náhrady škody a zníženiu neprekáža podmienka škody spôsobenej úmyselne, súd by mal znížiť rozsah náhrady škody, a to aj bez návrhu.

30. Súd prvej inštancie v odseku 51 odôvodnenia napadnutého rozsudku uzavrel, že nemohol aplikovať moderačné pravidlo podľa § 450 Občianskeho zákona, pretože nemal informácie o osobe žalovaného. Vysvetlil, že žalovaný sa na žiadne z troch pojednávaní nedostavil, prítomný bol len jeho právny zástupca, ktorý neprezentoval osobné a majetkové pomery žalovaného ako fyzickej osoby, ktorý skončil živnostenskú činnosť v roku 2011, o čom svedčí výpis zo živnostenského registra.

31. Teória procesného práva podmieňuje úspech strany v spore unesením dvoch bremien. Ide jednak o bremeno tvrdiť skutočnosti, ktoré môžu privodiť jeho úspech v spore a jednak bremeno tieto skutočnosti preukázať. Základnou normou upravujúcou bremeno tvrdenia a preukazovania je ustanovenie § 132 CSP, podľa ktorého strany označia dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Uvedené ustanovenie stanovuje dôkaznú povinnosť strán v sporovom konaní, t.j. povinnosť označiť dôkazy na svoje tvrdenia. Aby strana sporu mohla splniť svoju zákonnú povinnosť označiť potrebné dôkazy, musí predovšetkým splniť svoju povinnosť tvrdenia. Predpokladom dôkaznej povinnosti je teda tvrdenie skutočností, tzv. bremeno tvrdenia. Medzi povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou je úzka vzájomná väzba. Ak strana sporu nespĺní svoju povinnosť tvrdiť skutočnosti rozhodné z hľadiska hypotézy právnej normy, potom spravidla ani nemôže splniť dôkaznú povinnosť. Nesplnenie povinnosti tvrdenia, teda neunesenie bremena tvrdenia, má za následok, že skutočnosť, ktorú strana sporu vôbec netvrdila a ktorá nevyšla inak v konaní najavo, nebude predmetom dokazovania. Ak ide o skutočnosť rozhodnú podľa hmotného práva, potom neunesenie bremena tvrdenia o tejto skutočnosti bude mať väčšinou za následok pre neho nepriaznivé rozhodnutie. Zákon stranám ukladá povinnosť tvrdiť všetky potrebné skutočnosti; potrebnosť, teda okruh rozhodujúcich skutočností, je určený hypotézou hmotnoprávnej normy, ktorá upravuje sporný právny pomer strán. Právo súdu je v tom, že

rozhodne, ktorý z dôkazov vykoná. Ide tu o rozdelenie bremena tvrdenia a dôkazného bremena medzi stranami v spore v závislosti na tom, ako vymedzuje právna norma práva a povinnosti strán. Obvykle platí, že skutočnosti navodzujúce žalované právo musí tvrdiť žalobca, zatiaľ čo okolnosti toto právo vylučujúce sú záležitosťou žalovaného.

32. V rozhodovanej veci sa odvolací súd po preskúmaní veci stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný neposkytol súdu prvej inštancie žiadne informácie o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch a neunesol tak bremeno tvrdenia nevyhnutné pre aplikáciu moderačného práva súdu v zmysle § 450 Občianskeho zákonníka.

33. Podstata odvolacej námietky žalovaného pritom spočíva len v tom, že súd prvej inštancie sám iniciatívne, nevyhľadal a nevyvodil pre neho priaznivé skutkové zistenia.

34. Odvolací súd zdôrazňuje, že v zmysle prejednávanej zásady a zásady kontradiktórnosti súd nie je povinný a ani oprávnený vyhľadávať za strany rozhodujúce skutočnosti, ktoré by ich nároky či obranu odôvodňovali, a tieto len posudzuje. Skutkový stav zisťuje len v rámci vymedzenom procesným útokom a obranou procesným postupom podľa zákona, a teda, okrem niektorých výnimiek, iba na základe predložených skutkových tvrdení, a to či už zhodných (§ 186 ods. 2 CSP), nepopretých (§ 151 ods. 1 CSP) alebo verifikovaných po vykonanom dokazovaní (§ 220 ods. 2 CSP). Skutočnosti, ktoré procesne nikto netvrdil (okrem skutočností všeobecne známych, alebo skutočností známych súdu z jeho činnosti, prípadne niektorých skutočností vyplývajúcich z verejných registrov) podkladom rozhodnutia nie sú. Súd prvej inštancie potom nepochybil, keď za takejto procesnej situácie nepristúpil k moderácii priznanej výšky náhrady škody.

35. Čo sa týka argumentácie žalovaného ohľadne arbitrárnosti rozsudku súdu prvej inštancie, vo všeobecnosti, arbitrárny rozsudok je taký rozsudok, ktorý je založený na svojvôli súdu, neopierajúci sa o zákon, založený na ľubovôli súdu. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR, arbitrárne rozhodnutie všeobecného súdu znamená najmä extrémny nesúlad právnych záverov s vykonaným dokazovaním skutkovými a právnymi zisteniami, interpretácia, ktorá je v extrémnom nesúlade s obsahom právnej praxe (odklon od ustálenej judikatúry), bez toho, aby boli dostatočne odôvodnené dôvody, na základe ktorých súd odmietol stabilizovanú výkladovú prax, nerešpektovanie kogentnej normy, interpretácia, ktorá je v extrémnom rozpore s prioritami spravodlivosti (predpojatý formalizmus), hodnotenie dôkazov vykonané bez akéhokoľvek akceptovateľného racionálneho základu tak, že z nich pri žiadnej možnej interpretácii nevyplývajú prijaté skutkové základy.

36. Odvolací súd po preskúmaní veci zistil, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a na vec aplikoval správne právne predpisy, ktoré i správne vyložil. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Prijaté závery vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu zodpovedá kritériám riadneho odôvodnenia rozsudku podľa § 220 ods. 2 až 4 CSP a námietka žalovaného o arbitrárnosti rozsudku súdu prvej inštancie neobstojí.

37. Za skutkovo a právne správny považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie aj vo výroku o náhrade trov konania, o ktorých rozhodol súd prvej inštancie, vychádzajúc zo zásady zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) a miery úspechu, pričom svoje rozhodnutie zrozumiteľne a jasne odôvodnil.

38. Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti odvolanie žalovaného nepovažoval odvolací súd za dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

39. Odvolací súd rozhodol i o trovách odvolacieho konania.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
41. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
42. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.
43. Podľa § 396 ods. 1 CSP ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacie konanie.
44. Keďže žalobca bol v odvolacom konaní plne úspešný, patrí mu podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 CSP vo vzťahu k žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.
45. Toto uznesenie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.

Poučenie:

: Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa

(§ 419 CSP):

- dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP)

- dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe

dovolacieho súdu

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

- dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP)

- dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP)

- v dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh, § 428 CSP)

- dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom (okrem prípadov podľa § 429 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).